

*Approaches in Teaching
Подходи в преподаването*

ДИЛЕМАТА „АЗ СЪМ БЪЛГАРЧЕ?!“ ДОБРИТЕ ПЕДАГОГИЧЕСКИ ПРАКТИКИ ПРИ ВЪЗПИТАВАНЕ НА ПАТРИОТИЧНОТО ЧУВСТВО У ДЕЦАТА, РОДЕНИ В ЧУЖБИНА

Диана Вертер

Малко българско училище – Чикаго, САЩ

Резюме. Статията хвърля светлина върху основните трудности и проблеми, които българските учители срещат в чужбина, в частност в САЩ, при възпитанието на патриотичното чувство у деца, родени и растящи извън България. Също така авторът споделя своите добри педагогически практики, които прилага в едно от най-големите български училища в Чикаго, САЩ, за да се справи с нелеката задача да приучи своите ученици да мислят за България.

Keywords: patriotic feelings, pedagogy, USA

Що е то патриотизъм? Според тълковните речници това е любов към родината. По дефиниция също така понятието „родина“ е мястото, където човек е роден. Когато обаче това място е различно от България, следва твърде голямо объркване в главите на малките първолачета от българското неделно училище в чужбина. Коя е тяхната родина? Към кого да отнесат рефрена: „Високи сини планини, реки и златни равнини, небето нежно от коприна – това е моята родина!“. Дали това е онова далечно място, където живеят баба и дядо и където ходят на море, или е, в случая – САЩ, към които всяка сутрин в американската детска градина и училище заявяват своята принадлежност? (*Бел. ред. Повечето училища в САЩ стартират деня си с т.нар. Pledge of Allegiance, което по същество е клетва за върност към знамето на САЩ*). Как се възпитава патриотично чувство у дете, което носи американско име, не расте в патриотична среда и чиито родители, по една или друга причина, са обърнали гръб на България и дори не използват собствения си език за комуникация въкъщи? Как се възпитава любов към един образ?

В следващите редове ще се опитам да дам отговор на тези въпроси без претенция за изчерпателност, както и ще разясня практиките, които

използвам, за да възпитам моите малки „небългарчета“ от класа си в Малко българско училище в Чикаго в любов към „неродината“ им.

Преди да прекратят прага на първи клас, децата до голяма степен вече са изградили своя детски мироглед и възприятия. Неслучайно хората казват, че за възпитанието са важни първите 7 години. Първокласникът Джон (на дядо му Иван!) е роден в САЩ, минал е през американската система на обучение от бебе до I клас, въпреки че мама и тати не говорят на български („...за да няма акцент детето и да се слее по-бързо в обществото“), затова и той не знае български. Ходил е в България веднъж, като бебе. Няма спомени. Родителите на Джон получават прозрение и решават да го запишат на българско училище, един път седмично за 4 часа. В първи клас се предполага, че учителката трябва да го огромоти. На практика обаче, се получава чуждоезиково обучение с елементи на огромотяване. Научават се „чуждиците“: „моля“, „благодаря“, „извинете“, както и цветовете, цифрите, дните от седмицата... Изгражда се изцяло нов речников запас, който не само че не се обогатява въпреки, но и не се поддържа. Родителите продължават да разговарят на английски, на Джон му е в пъти по-лесно да се изразява на „родния“ си език. Домашните работи биват написани от някой „помощник“ въпреки, „да не ходи детето неподготвено на училище“. Така мисията на учителя става почти невъзможна.

Разбира се, случаят на Джон не може да се генерализира, но за съжаление, е сред стряскащите 60 %. Останалите 40% български родители в чужбина разбират предимствата на това децата им да владеят поне два езика и да познават културата и историята на България. Те използват всеки възможен момент да предадат на децата си своето културно наследство чрез гледане на българска телевизия, четене на български книги и събиране с българската общност, както и изпращане на децата всяко лято по 3 месеца в България. Независимо от усилията им обаче английският език и американският лайфстайл са винаги с едни гърди напред.

За да се преборим с нарастващото влияние на английския език в ежедневието на децата и за да постигнем целта си, учителите трябва да сме особено креативни по отношение възпитанието на патриотизма у нашите ученици. Ето няколко от добрите педагогически похвати, които използвам.

Първото, което децата научават, е стихотворението „Аз съм българче“. Една от най-патриотичните детски творби ги надъхва, че са истински българи, че за тях е „първа радост“ да се нарекат такива, че вече няма дилема...

Следва научаването на химна на България. За да се разбере той обаче, първо децата трябва да усвоят малко от географията на страната. За целта се закучка една огромна карта на България и се научават основните географски обекти – Черно море, Тракия, Дунав, Стара планина, Пирин и т.н.

Така с „Мила Родино“ и „Аз съм българче“ започват съботните занимания в моя клас.

Всеки път пред очите на децата на бялата дъска закачвам българското знаме, голям размер. Така визуално ги приучавам да разпознават флага и да го приемат като нещо естествено, нещо свое. Запознавам ги с трите цвята и

тяхното значение и всеки път ги изпитвам какво си спомнят. Повторението е майка на знанието.

Друга добра практика е празнуването на всички български църковни и светски празници в клас. За Първи март организирахме посещение на Баба Марта, плетохме мартеници и облякохме носии. За Лазаров ден уплетохме венци и нарисувахме картинка как момичетата ги хвърлят в реката. За Великден боядисвахме и организирахме бой с яйца. За Коледа, разбира се, имахме коледно тържество и Дядо Коледа. На Черешова задушница ядохме череши и си говорихме за всички близки, които са горе на небето и ни пазят. На Сирни Заговезни „амкахме“ бяла халва. На Трети март разбраха кои са Ботев и Левски. На Никулден ядохме риба и празнувахме имените дни на няколко деца. А за 24-ти май училището организира мащабна манифестация, на която присъстваха всички деца и техните родители, последвана от финалното тържество за края на учебната година.

Тук е моментът да спомена и огромното влияние, което има изучаването на фолклора в училището. Над 70% от всички ученици играят народни танци. За всяко тържество, независимо дали е общо, или на отделните класове, винаги присъства поздрав с народен танц. Децата биват облечени в специално ръчно изработени носии от различните

фолклорни области, които те носят с гордост и щастие. Хореографите са професионални танцьори и/или педагози, които носят ритъма на България у себе си и го предават на малките танцьори.

Добрите педагогически практики са много и не са ограничени до гореизброените. Това е само част от всичко, което можем да направим за нашите деца, родени и/или растящи в чужбина. Защото ние, най-напред като родители и след това като учители, сме длъжни да ги възпитаваме в любов към Родината. Защото за мен Родина не идва от „Роден съм в...“, а идва от „РОД“. Защото искам моите деца, независимо къде живеят, с гордост да кажат: „РОДът ми е от България, РОДителите ни са българи, затова няма съмнение, че и ние сме българчета!“.

За да няма дилема: „Да живее България!“.

THE DILEMMA “I AM BULGARIAN?!” GOOD PEDAGOGICAL PRACTICES IN BRINGING UP PATRIOTIC FEELINGS IN BULGARIAN CHILDREN BORN ABROAD

Abstract. The article highlights the main difficulties and problems that Bulgarian teachers face abroad, particularly in the US, in bringing up patriotic feelings in children born and growing outside of Bulgaria. Also, the author shares her good pedagogical practices that she apply in one of the biggest Bulgarian schools in Chicago, USA to deal with the difficult task to teach their students to care about Bulgaria.

✉ **Ms. Diana Verter**

Little Bulgarian School
500 W Elk Grove Blvd,
Elk Grove Village, IL, 60007
USA
E-mail: didiverter@gmail.com